

Proposta inicial de modificació puntual del Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, aprovat pel Decret 19/2007, de 16 de març

La Serra de Tramuntana és un dels espais més valuosos i emblemàtics de les Illes Balears. Una alineació muntanyosa d'uns noranta quilòmetres de llargària que s'estén al nord de l'illa de Mallorca. Es caracteritza per la diversitat de paisatges: espais forestals formats per alzinars, pinars, carritxars i d'altres espècies, s'alternen amb els agrícoles com són els oliverars. A més, cal destacar la gran quantitat d'espècies endèmiques de flora i fauna. Els valors naturals i ambientals d'aquest indret motivaren la seva declaració l'any 2007 com a espai natural protegit, sota la figura de Paratge natural.

El Paratge natural de la Serra de Tramuntana comprén una superfície de 63.084 hectàrees, de les quals 1.123 ha són marines i les 61.961 ha restants són terrestres, superfície que ocupa nombrosos municipis (Alaró, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Campanet, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Palma, Pollença, Puigpunyent, Santa Maria, Selva, Sóller i Valldemossa). És un espai, per tant, en el qual hi coexisteixen activitats agrícoles, ramaderes o pesqueres, de transformació agrària i activitats d'altres sectors econòmics que fan compatible la conservació amb el seu desenvolupament sostenible, configurant un paratge de gran interès ecocultural.

Paral·lelament a la seva declaració com a espai natural protegit -mitjançant acord del Consell de Govern de 16 de març de 2007 (BOIB núm. 54 Ext., d'11 d'abril)-, s'aprovà el Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, mitjançant el Decret 19/2007, de 16 de març.

El Paratge natural de la Serra de Tramuntana ha estat el primer espai natural protegit declarat arran de la promulgació de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO). La zonificació d'aquest espai obeeix, per tant, a la zonificació establerta per la Llei 5/2005 en funció de les seves característiques, en zones d'exclusió, zones d'ús limitat, zones d'ús compatible i zones d'ús general.

La trajectòria seguida des de la seva declaració com a espai natural protegit sempre ha intentat trobar un equilibri entre la necessària conservació d'aquest indret únic amb les diferents activitats humanes existents.

L'any 2016 es va modificar la Llei 5/2005 per part de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, modificació que suposà una redefinició de les zones d'exclusió, amb la finalitat de preveure que l'accés i l'estada de persones en aquestes àrees -que són les de major qualitat biològica o contenen els elements biòtics o abiòtics més fràgils, amenaçats o representatius- es reguli en els instruments de planificació i gestió atenent prioritàriament a la seva conservació, tot procurant, alhora, satisfer les finalitats científiques, educatives i de gaudi dels béns de domini públic i dels integrants del patrimoni cultural, en les condicions escaients per a la conservació de l'espai natural.

En relació amb aquesta modificació, l'Ajuntament de Pollença ha posat sobre la taula el debat entorn a l'ús públic que hi ha d'haver a les zones d'exclusió del Paratge i, específicament, a la zona de Ternelles. Concretament, el 14 de maig de 2020 va traslladar a la Conselleria de Medi Ambient i Territori l'acord plenari de 28 de novembre de 2019 mitjançant el qual s'instava a la Conselleria que modificués el PORN de la Serra de Tramuntana, amb la finalitat que l'esmentat instrument de planificació incorporés com a autoritzats (amb les limitacions que es considerin adients) en les zones d'exclusió els usos que permeten l'article 22 *a* i la disposició transitòria tercera, ambdós de la Llei 5/2005.

La sol·licitud de l'Ajuntament de Pollença posa de manifest la necessitat d'abordar aquesta regulació, relacionada com hom sap amb la problemàtica entorn la servitud de pas pel camí de Ternelles contemplada en el Pla general d'ordenació urbana (PGOU), que ha estat objecte de llargs processos judicials, tal com s'exposa en la documentació tramesa per l'Ajuntament. Per tant, es fa necessari que el Govern de les Illes Balears modifiqui el PORN en relació amb les zones d'exclusió a aquella zona del Paratge, per tal de regular l'accés i l'estada a Cala Castell i al Castell del Rei.

Aquesta necessitat també s'ha fet palesa en el marc del procés judicial existent. Concretament, la interlocutòria de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears de 4 de setembre de 2019 s'hi referia en els termes següents:

«[...] Es una evidencia que esa Disposición Transitoria Tercera señala que el tráfico a pie por caminos y senderos, o la utilización del dominio público marítimo terrestre para usos comunes y gratuitos es un uso «autorizable» mientras se aprueben los instrumentos de planificación y gestión de los espacios de relevancia medio ambiental o se aprueben las adaptaciones de los vigentes a las previsiones del artículo 22 a) de la Ley 5/2005. Si es autorizable, o sea susceptible de ser autorizado, significa que no es un uso directamente autorizado por la ley. Ello exige, y eso es lo que permite esa disposición, que el planeamiento medio ambiental y la Administración competente, que es la autonómica, autorice expresamente ese uso en el planeamiento medio ambiental. Por lo tanto, no es a través del planeamiento municipal que se autorizará ese uso, sino al revés, es el PORN, al que el PGOU de Pollença se debe adaptar, el que deberá autorizar previamente ese uso en ese determinado camino o la utilización del

dominio público marítimo terrestre en un concreto lugar, reflejando el planeamiento municipal lo que el PORN expresamente autoriza.

Por ello, y a la vista de que la ejecución de la sentencia para porque el PGOU se adapte al PORN y no puede obviar el Ayuntamiento esa exigencia, ni utilizar vías que obvien ese proceder es por lo que debe estarse a la espera de que se concrete la autorización de esos usos por parte de la Administración autonómica y después pueda continuarse con la ejecución de la sentencia, tal y como refiere el auto recurrido.

Llegados a este punto desestimamos la reposición y confirmamos el auto recurrido.»

L'Ajuntament de Pollença sol·licita «formalment a l'administració autonòmica ambiental competent, Conselleria de Medi Ambient de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la modificació del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, aprovat per Decret 19/2007, de 16 de març (BOIB núm.: 54 Ext de 11.04.2017), amb la finalitat de que l'esmentat instrument incorpori com a autoritzats (amb les limitacions que consideri adients) en les zones d'exclusió els usos que permeten l'article 22.a) i la Disposició Transitòria 3^a de la Llei 5/2005 (L.E.C.O.), i això sobre la base dels arguments reproduïts en el cos de l'informe emès en data 12.09.2019 per la direcció lletrada de l'Ajuntament de Pollença en les avantdites actuacions judicials, el qual forma part integrant del present acord a efectes de la seva motivació, i dels que legalment pertoquin.»

Tot i la petició expressa i concreta de l'Ajuntament sobre el tipus d'ús que considera se li hauria de donar a la modificació del PORN («com a autoritzats (amb les limitacions que consideri adients)»), s'ha de valorar aquesta d'acord amb la tipologia d'usos que preveu l'article 18 de la Llei 5/2005, que poden ser permesos, autoritzables o prohibits, a partir de la documentació existent i dels diferents informes emesos.

En aquest sentit, la sol·licitud de l'Ajuntament ha estat objecte de varis informes de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat: informe del Paratge natural de la Serra de Tramuntana de 5 de novembre de 2020, informe del Servei de Protecció d'Espècies de 4 de desembre de 2020 i informe del Departament de Medi Natural de 18 de gener de 2021.

L'objecte de la modificació que ara es pretén del PORN de la Serra de Tramuntana és i ha de ser bàsicament per donar resposta a la petició de l'Ajuntament de Pollença que, com s'ha dit, també es troba bren present en el procés judicial existent, a l'espera «de que se concrete la autorización de esos usos por parte de la Administración autonómica» (Interlocutòria del TSJIB de 4 de setembre de 2019), considerant possible que pugui «realizarse una modificación puntual del PORN solamente a esos efectos» (interlocutòria del TSJIB de 4 de gener de 2019).

Per tot això, després de valorar la proposta de l'Ajuntament de Pollença i la resta de documentació, es proposa una modificació del PORN de la Serra de Tramuntana en

els termes següents: 1) S'incorpora al PORN la definició de les zones d'exclusió prevista a la LECO, 2) Es manté com a ús prohibit l'activitat recreativa en zones d'exclusió si bé exceptuant aquesta prohibició per transitar per camins i senders existents per accedir a béns d'interès cultural o al domini públic marítim terrestre, 3) Es regula específicament el règim d'ús per accedir a Cala Castell, establint el límit de 20 persones per dia -recollint així la limitació que s'ha vengut establint per a l'accés a la finca de Ternelles des de fa anys- i acontant el períodes d'accés i estada per tal de no afectar els valors objecte de protecció a la zona i 4) Es preveu com a ús autoritzable l'accés i estada a zones de d'exclusió en el marc de projectes o iniciatives d'investigació científics; es dona així compliment al mandat de la LECO previst al seu article 22.

Així mateix, es planteja l'oportunitat d'abordar també de manera puntual les qüestions següents: per una banda, la correcció del que es consideren dues errades cartogràfiques a les zones del Puig Major i de la zona des Mirador de'n Parietti o des Colomer. Per l'altra, la proposta de delimitar una nova zona d'exclusió al vessant sud del Puig Roig (zona de Mossa), concretament dues àrees: una situada al Puig Rodó, de 59,27 hectàrees i una a l'anomenada Tossa de sa Martina, de 142,13 hectàrees. Es tracta d'una zona que ja és Paratge natural des del 2007 però que mereix la qualificació com a zona d'exclusió degut a uns valors que en el moment de la declaració del Paratge no hi eren presents. Concretament, a la zona del Puig Roig hi ha uns penya-segats que han servit com a zona de nidificació de la colònia del voltor lleonat (*Gyps fulvus*), espècie que no havia estat mai present a les Illes Balears com a reproductora en la història recent. En aquesta zona també hi ha present un niu de milà reial (*Milvus milvus*) i quatre territoris d'àguila calçada (*Hieraaetus pennatus*). En definitiva, aquest canvi de zonificació suposaria incrementar les zones d'exclusió del Paratge en 201,4 hectàrees.

Amb tot, es considera que, atenent al caràcter quantitatiu i qualitatiu de la modificació, aquesta no constitueix un canvi substancial o essencial del PORN, atès que únicament s'aborda una qüestió molt puntual plantejada per l'Ajuntament de Pollença i es delimita una nova zona d'exclusió que representa un 0'32% del total de superfície terrestre del Paratge. Aquests canvis es tradueixen en la modificació de quatre articles del PORN (dels 102 articles que actualment té) i de quatre plànols de l'annex cartogràfic (dels aproximadament 130 plànols que conté el Pla), i tot això únicament en relació amb una matèria -l'accés i l'estada en zones d'exclusió.

Per tot això, s'eleva al conseller de Medi Ambient i Territori la següent proposta inicial de modificació del PORN de la Serra de Tramuntana, amb la finalitat que s'iniciï un procediment de modificació puntual del Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana, aprovat pel Decret 19/2007, de 16 de març.

En concret, la part dispositiva del Projecte de decret de modificació puntual del Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana és la següent:

Article únic

1. Es modifica l'apartat C («Règim de protecció i normativa»), subapartat II («Normativa d'ordenació») de l'annex del Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana, en els termes següents:

- a) S'afegeix un paràgraf segon a l'apartat primer de l'article 8, que queda redactat de la manera següent:

«L'accés i l'estada de persones en aquestes zones es farà en els termes establerts en aquest Pla, atenent prioritàriament a la seva conservació, tot procurant, alhora, satisfer les finalitats científiques, educatives i gaudi dels béns de domini públic i dels integrants del patrimoni cultural, en les condicions escaients per a la conservació de l'espai natural.»

- b) S'afegeix un segon paràgraf a l'apartat segon de l'article 61, que queda redactat de la manera següent:

«En el cas de les activitats recreatives, excepcionalment s'hi podrà autoritzar el trànsit a peu per camins i senders existents per accedir a béns d'interès cultural o al domini públic marítim terrestre, per motius culturals, educatius o d'altre tipus degudament justificats.»

- c) Es modifica la lletra a de l'article 62, que queda redactada de la manera següent:

«a) Zones d'exclusió: prohibits els usos recreatius i esportius de qualsevol classe, sens perjudici de l'indicat a l'article 61.2 d'aquest Pla»

- d) S'afegeix un paràgraf segon a la lletra c de l'article 62, que queda redactat de la manera següent:

«L'accés i l'estada a les platges a través de camins existents és un ús recreatiu permès, excepte en el cas de Cala Castell, que és autoritzable fins a un màxim de 20 persones per dia de setembre a gener, ambdós mesos inclosos, essent la resta de l'any un ús prohibit.»

- e) S'afegeix un paràgraf segon a l'apartat segon de l'article 71, que queda redactat de la manera següent:

«L'accés i l'estada a les zones d'exclusió en el marc de projectes o iniciatives d'investigació científics són autoritzables»

2. Es modifica l'apartat C («Règim de protecció i normativa»), subapartat III («Annex cartogràfic-normatiu») de l'annex del Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual

s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana, en els termes següents:

- a) S'afegeix al plànol 644-5 de l'apartat II.2 de l'Annex cartogràfic-normatiu del Pla, un segon plànol denominat 644-5 *bis*, que el substitueix respecte l'àmbit en què coincideixen i que s'adjunta com a annex d'aquest Decret.
- b) S'afegeix al plànol 644-6 de l'apartat II.2 de l'Annex cartogràfic-normatiu del Pla, un segon plànol denominat 644-6 *bis*, que el substitueix respecte l'àmbit en què coincideixen i que s'adjunta com a annex d'aquest Decret.
- c) S'afegeix al plànol 644-7 de l'apartat II.2 de l'Annex cartogràfic-normatiu del Pla, un segon plànol denominat 644-7 *bis*, que el substitueix respecte l'àmbit en què coincideixen i que s'adjunta com a annex d'aquest Decret.
- d) S'afegeix al plànol 670-3 de l'apartat II.2 de l'Annex cartogràfic-normatiu del Pla, un segon plànol denominat 670-3 *bis*, que el substitueix respecte l'àmbit en què coincideixen i que s'adjunta com a annex d'aquest Decret.

Palma, 19 de gener de 2021

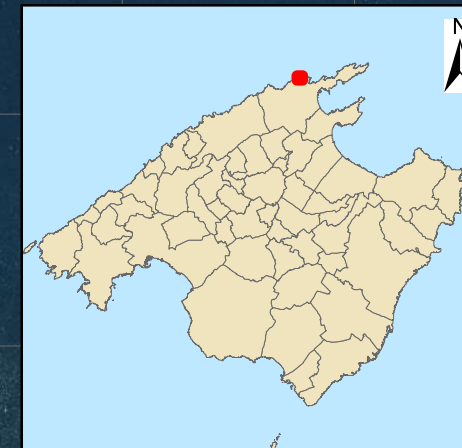
El director general d'Espais Naturals i Biodiversitat

Llorenç Mas Parera

Vist i plau
El conseller de Medi Ambient i Territori

Miquel Mir Gual

Full 644-5 bis
Cala Castell
Ortofoto 2018-19

CALA CASTELL

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I I TERRITORI
B SECRETARIA GENERAL
SECCIÓ DE CARTOGRAFIA

Zonificació

- Zona d'exclusió
- Zona d'ús limitat
- Zona d'ús compatible
- Zona d'ús general

REF. 234/2020

644-6 bis
Mirador d'en Parietti
Ortofoto 2018-19

MIRADOR D'EN PARIETTI

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I TERRITORI
B SECRETARIA GENERAL
SECCIÓ DE CARTOGRAFIA

Zonificació

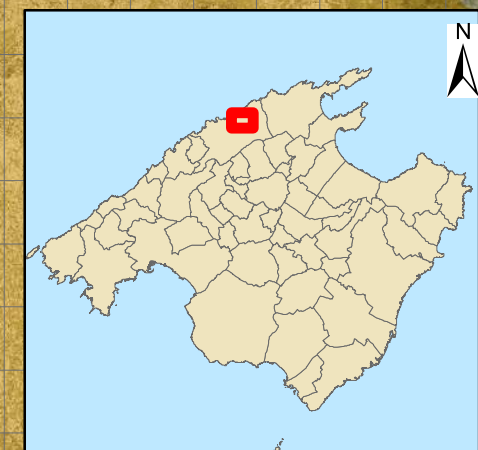
Zona d'exclusió

Zona d'ús limitat

Zona d'ús compatible

Zona d'ús general

644-7 bis
Tossa de na Martina i Puig Rodó
Ortofoto 2018-19

Puig Rodó

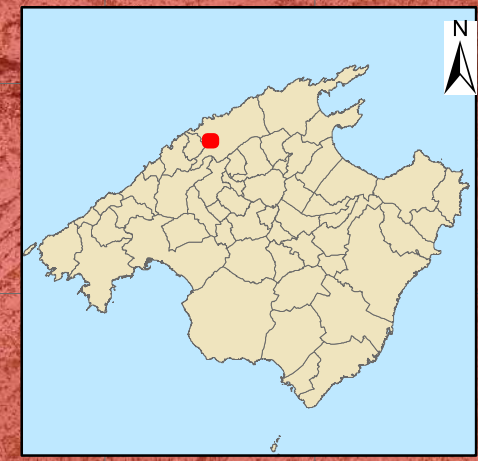
Tossa de na Martina

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I I TERRITORI
B SECRETARIA GENERAL
SECCIÓ DE CARTOGRAFIA

REF. 234/2020

Zonificació	
	Zona d'exclusió
	Zona d'ús limitat
	Zona d'ús compatible
	Zona d'ús general

670-3 bis
Puig Major
Ortofoto 2018-19

PUIG MAJOR

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I TERRITORI
B SECRETARIA GENERAL
SECCIÓ DE CARTOGRAFIA

Zonificació

	Zona d'exclusió
	Zona d'ús limitat
	Zona d'ús compatible
	Zona d'ús general

REF. 234/2020